

מי מְדַשֵּׁן מִזְבַּח הַפְּנִימִי. ודישון זה הוא מדרבנן (רמב"ן במלחמות לעיל א, א מדפי הרי"ף). ויש המוכיח מהגמ' בכמה מקומות, שדישון מזבח הפנימי דאורייתא (גבורת ארי).

הַדְּשִׁים לְקִטְרוֹת בּוֹאֵ וְהַפִּיסוּ – כהנים שעדיין לא הקטירו את הקטורת אף פעם, כמבואר לקמן (כו, א) שמעולם לא שנה בה אדם, כי מאוחר והקטרת הקטורת היתה מעשרת, לא הניחו הכהנים למי שכבר הקטיר להשתתף בפייס פעם נוספת [כדי שכולם יוכלו להתעשר (רבונו אליקים להלן שם)], ותמיד נמצאו כהנים שטרם הקטירו (ריש"י; ריטב"א בשם יש אומרים). ויש סובר, שאין הכוונה שמעולם לא אירע שכהן הקטיר פעמיים, כי לא מסתבר שהיו כהנים מרובים כל כך, אלא שלא אירע שהקטיר פעמיים טרם הקטירו שאר הכהנים, אך לפעמים אירע שכל הכהנים הקטירו ואז כהן שכבר הקטיר פעם אחת הקטיר פעם נוספת (ריטב"א). ואם כל הכהנים זכו בפייס, ונותר כהן אחרון שלא זכה, הוא מקטיר ללא פייס (רדב"ז תמידין ומוספין ד, ז). ואם כל כהני בית אב של אותו יום הקטירו, לא נותנים לכהן מבית אב אחר שעדיין לא הקטיר מימיו להקטיר, אלא מתחילים להפיס שוב באותו בית אב (הערות הגר"ש אלישיב).

כָּאֵן בְּהִטְבַּת שְׁתֵּי נִרוֹת כָּאֵן בְּהִטְבַּת הַמֵּשֶׁ נִרוֹת, שבגמ' לקמן (לג, א-ב) מבואר, שתחילה מטיבים חמשה נרות, ואחר כך מפסיקים בהקטרת הקטורת לדעת רבנן, או בשחיטת התמיד וזריקת דמו לדעת אבא שאול, ומסיימים בהטבת שני הנרות האחרונים [וראה שם, שרבי יוחנן וריש לקיש נחלקו בטעם ההפסקה], ומשנתנו כדעת רבנן שהפסיקו בקטורת בין שתי ההטבות. והטבת הנרות שהזכירה המשנה אחר הקטרת הקטורת, הכוונה לשני הנרות הללו, שכיון שעבודות הכהן הגדול בימים אלו הן כדי להרגילו בעבודה, אין צורך שייטיב את כל שבעת הנרות, והיטיב את שני הנרות מפני שהטבתם היא גמור העבודה (תוס' ד"ה אמר, ולהלן טו, א ד"ה אורווי).

ויש סובר, שלא מסתבר לומר שבשבעת הימים הללו הטבת הנרות נעשתה על ידי שני כהנים, וכל השנה נעשתה על ידי כהן אחד [כפי שמוכח לקמן (כה, ב), שמבואר שם שבפייס השני זכו שלשה עשר כהנים, ואם היתה ההטבה נעשית על ידי שני כהנים, היו צריכים ארבעה עשר כהנים], גם אין יתכן שרוב העבודה תיעשה על ידי כהן הדיין ומיעוטה וסופה על ידי כהן גדול, זאת ועוד, לחלק עבודה אחת לשני בני אדם, מבואר לקמן (כו, א) שנראה כאילו טרחה לעשותה. אלא הכהן גדול היטיב את כל הנרות, והמשנה לא הזכירה את הטבת חמשת הנרות, משום שלא באה ללמד את פרטי סדר העבודות, אלא רק אלו עבודות היה עושה הכהן הגדול. או שהזכירה המשנה רק את הטבת שני הנרות, משום חביבותם, שהם גמור המצוה (גבורת ארי, ובשיעורי הגר"מ פיינשטיין אות שיא כתב, שברש"י במשנה לעיל ע"א משמע, שהיה מטיב את כל הנרות, וכן מבואר להלן טו, א ד"ה ואבי).

כְּדִי שְׂיִטְבֹּל רֵאשִׁי גְבַעוּלִין וְיִזָּה – שיהיו המים בשיעור כזה שיוכל להטביל בהם את האזוב טבילה שיהא בה כדי להזות ממנה (ריש"י), מלבד מה שנספג באזוב (ר"ש פרה יב, ה). ואין צורך שיהא במים שיעור הטבלת שלשת הגבעולים, כי רק בשעת איגודם צריכים להיות שלשה, אך בשעת ההזאה די שיהיו שנים [לדעת רבי יוסי, במשנה בפרה (יא, ט)] (מקדש דוד טהרות נא, ג).

אֲבִי אִמְרָא אֶפְלוּ תִימָא רַבִּי עֲקִיבָא וְכו'. ורב חסדא לא הסכים עם תירוצו של אביי, שכיון שרצונו להרגיל את הכהן הגדול לעבוד בטהרה, לא מסתבר שיטמאוהו כל יום ויעבוד למחרת, שאין זה ממידת הזהירות לטמאו ולסמוך על כך שיטבול אחר כך, אלא לדעתו עדיף להרגילו להתרחק מעבודה בימים אלו שנטמא בהם (הזו"א א"ח קכו, ד).

וְרִמְיָנְהוּ מִי שְׂזָזָה בְּדִישׁוֹן מִזְבַּח הַפְּנִימִי וְכו'. ואמנם כדי להוכיח שמשנה זו סוברת שהטבת הנרות קודמת לקטורת, לא היתה הגמ' צריכה להביא את דין דישון מזבח הפנימי, אלא שהביאה זאת הגמ' בכדי להוכיח שמשנה זו עוסקת בעבודות הנעשות בבוקר, שכן דישון מזבח הפנימי היה נעשה רק בבוקר, ולכן אפשר להקשות ממשנה זו על משנתנו העוסקת אף היא בהטבת הנרות והקטרת הקטורת שבבוקר (תוס', וכן כתבו לקמן לג, א ד"ה אפילו, וכן לקמן כו, א ד"ה אלא, ושם הוסיפו שגם הטבת הנרות היתה רק בבוקר). ויש סוברים, שדישון המזבח הפנימי היה גם בערב (שו"ת הרשב"א א, א, עט; רש"י לקמן לג, א בדעת רש"י שם ד"ה והכא, שכתב שאין קטורת אלא לאחר דישון, ותמה על תוס' מניין להם שלא היה דישון בלילה, הלא כיון שהקטירו בבוקר, הוצרכו לדשן קודם הקטרת הלילה).

וְרַמִּי סֵדֶר יוֹמָא אֶסְדֶּר יוֹמָא דְהַנּוֹן פִּיּוּסֵי הַשְּׁנִי וְכו'. ואין לתרץ שרק בפייס הפיסו על הנרות תחילה ואחר כך על הקטורת, אבל סדר העבודה היה הפוך, תחילה הקטירו את הקטורת ואחר כך הדליקו את הנרות [וכפי שהפיסו על השחיטה והזריקה תחילה ואחר כך על דישון מזבח הפנימי כמבואר במשנה, אפילו שבפועל הדישון קדם להם כמבואר לקמן (ל, א) ובמסכת תמיד (ל, א)], כי דבר שהפיסו עליו בפיס הראשון, קדמה עבודתו לדבר שהפיסו עליו בפיס השני, וכן המוזכר בפיס השני קדם למוזכר בפיס השלישי, ורק בתוך אותו הפיס הפיסו שלא לפי סדר העבודה, ולכן הקשתה הגמ' שכיון שהטבת הנרות היתה בפיס השני והקטרת הקטורת בפיס השלישי, מוכח שכן גם הוא סדר העבודה, ואילו במשנתנו שנינו שהקטרת הקטורת קדמה להטבת הנרות (ריטב"א, וראה שמבאר מדוע הפיסו על על השחיטה והזריקה תחילה, למרות שבפועל דשנו את מזבח הפנימי תחילה).

מִי שְׂחָטָה, ואפילו ששחיטה כשרה בזר, אך לכתחילה מצותה בכרן (ריטב"א לקמן כה, א, המציין לגמ' זבחים לב, א; מאירי לקמן שם, ולקמן מב, א). או שכיון שהיא תחילת עבודת התמיד, היתה חביבה עליהם, ומחשש שיריבו מי שוחט ויבואו לידי סכנה (ראה לקמן כו, א), תיקנו פיס עליה (רע"ב תמיד ג, א).